

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра «Композиційні матеріали, хімія та технології»

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППН 06. Оптимізація складу та структури ПКМ, покриття

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Композиційні та порошкові матеріали, покриття

(назва освітньої програми)

Спеціальність: 132 Матеріалознавство

(найменування спеціальності)

Галузь знань: 13 Механічна інженерія

(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: магістр

(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
«Композиційні матеріали, хімія та
технології»

(найменування кафедри)

Протокол №_1_ від _27.08.2019_ р.

м. Запоріжжя - 2019р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Оптимізація складу та структури ПКМ, покриття, обов'язкова</i>
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	<i>Мітяєв Олександр Анатолійович, д.т.н., професор, завідувач кафедри КМХТ;</i>
Контактна інформація викладача	<i>0(61)7698271, телефон викладача, E-mail tmzntu@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Предметна аудиторія кафедри</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин, кредитів, розподіл годин (лекції, практичні, семінарські, лабораторні, самостійна робота, індивідуальні заняття), вид контролю Загальна кількість годин – 150, 5 кредитів, для денної форми навчання: аудиторних – 60 (30 годин лекції, 30 годин практичні заняття), самостійної роботи студента – 90; для заочної форми навчання: аудиторних – 12 (6 годин лекції, 6 годин практичні заняття), самостійної роботи студента – 138; іспит</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>З метою полегшення процесу та досягнення необхідного рівня засвоєння матеріалу даної дисципліни, її вивченню повинно передувати ознайомлення з наступними курсами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Технологія виробництва та обробки матеріалів»; - «Технологія виготовлення заготовок деталей машин»; - «Матеріали для нанесення покриттів»; - «Технологія нанесення та властивості покриттів»; - «Фізико-хімічні основи створення покриттів» 	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Знання та навички набуті при вивченні даної дисципліни забезпечать та гарантуватимуть майбутньому фахівцеві впевненість у вирішенні виробничих питань з вибору конструкційних матеріалів для відповідальних деталей та забезпечення їх високих експлуатаційних властивостей на підставі правильно обраного складу та необхідної структури.</p> <p><i>Перелік компетентностей, яких набуває студент при вивченні.</i></p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>КЗ.02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>КЗ.03. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>КЗ.04. Здатність генерувати нові ідеї та реалізовувати їх у вигляді обґрунтованих інноваційних рішень.</p> <p>КЗ.09. Здатність працювати автономно та в команді, у тому числі у складі багатопрофільної групи фахівців.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>КС.01. Здатність критичного аналізу та прогнозування характеристик нових та існуючих матеріалів, параметрів процесів їх отримання та обробки.</p> <p>КС.02. Спеціалізовані концептуальні знання новітніх методів та методик моделювання, розробки та дослідження матеріалів.</p> <p>КС.04. Знання основних груп матеріалів та здатність обґрунтовано здійснювати їх вибір для конкретних умов експлуатації.</p> <p>КС.05. Здатність оцінювати техніко-економічну ефективність досліджень, технологічних процесів та інноваційних розробок з урахуванням невизначеності умов і вимог.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>ПРН2. Уміти виявляти, формулювати і вирішувати матеріалознавчі проблеми і задачі відповідно до спеціальності; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я, охорона навколишнього середовища, економіка) обмежень.</p>	

ПРН6. Уміти організувати розробку програм та проведення комплексних досліджень та випробувань матеріалів, напівфабрикатів та виробів, отриманих при певних їх варіаціях
 ПРН7. Використовувати експериментальні методи дослідження структурних, фізико-механічних, електрофізичних, магнітних, оптичних і технологічних властивостей матеріалів.
 ПРН8. Уміти використовувати методи планування експерименту, виконувати експериментальні дослідження та обробляти їх результати.
 ПРН14 Уміти обґрунтовано призначати показники якості матеріалів та виробів.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Вирішення гострої проблеми порошкового та композиційного матеріалознавства – створення вискоєфективних у експлуатації, технологічних у виготовленні, з невисокою собівартістю матеріалів за рахунок спрощення та здешевлення технологічних схем отримання.

5. Завдання вивчення дисципліни

Ознайомити студентів з існуючими методами та підходами до оптимізації складу та структури ПКМ і покриттів; можливістю підвищення економічної ефективності за рахунок використання дешевої та доступної сировини (у тому числі брухт і відходи).

6. Зміст навчальної дисципліни

Основний зміст дисципліни полягає в висвітленні рекомендацій щодо оптимізації технологічних прийомів отримання багатофункціональних метало-матричних та епоксидних композиційних матеріалів; вивченні впливу природи та вмісту модифікаторів, мікродисперсних наповнювачів і нанодисперсних сполук на структуру та комплекс фізико-механічних і службових властивостей, а також собівартість композиційних матеріалів, покриттів.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Тема 1. Метало-матричні композиційні матеріали та їх застосування. Практична робота 1. Дослідження змін фазового складу порошку Fe від параметрів обробки.	Лекція Практична робота	2 2
2.	Тема 2. Методи підготовки порошків до консолідації як один з найвпливовіших факторів оптимізації складу, структури та властивостей. Практична робота 2. Дослідження змін фазового складу порошку Ti від параметрів обробки.	Лекція Практична робота	2 2
3.	Тема 3. Перспективні методи оптимальної консолідації метало-матричних композитів. Практична робота 3. Дослідження змін фазового складу порошку Al від параметрів обробки.	Лекція Практична робота	2 2
4.	Тема 4. Рекомендації щодо оптимізації технологічних прийомів отримання багатофункціональних метало-матричних композитів. Практична робота 4. Дослідження змін фазового складу сумішей порошків, що містять Al, Fe та Ti, з параметрами обробки.	Лекція Практична робота	2 2
5.	Тема 5. Оптимізація кількості метало-матричних композитів систем Ti-TiC та Al-Ti-C, як модифікаторів при литті жароміцного сплаву CM88У. Практична робота 4. Дослідження змін фазового складу сумішей порошків, що містять Al, Fe та Ti, з параметрами обробки.	Лекція Практична робота	2 2
6.	Тема 6. Оптимізація властивостей та собівартості метало-матричних композитів.	Лекція	2

	Практична робота 5. Властивості матеріалів, консолідованих із оброблених високовольтним електричним розрядом порошкових сумішей.	Практична робота	2
7.	Тема 7. Структура, властивості та технології одержання полімерних композиційних матеріалів. Практична робота 6. Оптимізація складу двокомпонентного наповнювача для формування адгезійного шару захисного покриття.	Лекція Практична робота	2 2
8.	Тема 8. Епоксидні композити і покриття на їх основі. Характеристика властивостей композиційних матеріалів наповнених дисперсними наповнювачами. Практична робота 6. Оптимізація складу двокомпонентного наповнювача для формування адгезійного шару захисного покриття.	Лекція Практична робота	2 2
9.	Тема 9. Модифікування епоксидних композиційних матеріалів. Фізико-механічні властивості модифікованих епоксидних композитів. Практична робота 7. Оптимізація складу двокомпонентного наповнювача для формування функціонального шару захисного покриття.	Лекція Практична робота	2 2
10.	Тема 10. Вплив природи та вмісту модифікатора на адгезійні властивості епоксидних композитів. Практична робота 7. Оптимізація складу двокомпонентного наповнювача для формування функціонального шару захисного покриття.	Лекція Практична робота	2 2
11.	Тема 11. Вплив природи та вмісту нанодисперсних сполук на адгезійні властивості епоксикомпозитів. Практична робота 8. Розробка та оптимізація корозійнотривких захисних епоксидних покриттів.	Лекція Практична робота	2 2
12.	Тема 12. Вплив мікродисперсних наповнювачів на властивості епоксидних композитів. Практична робота 8. Розробка та оптимізація корозійнотривких захисних епоксидних покриттів.	Лекція Практична робота	2 2
13.	Тема 13. Оптимізація антикорозійних і зносостійких властивостей епоксикомпозитів. Практична робота 9. Розробка та оптимізація епоксидних покриттів стійких в умовах гідро абразивного зношування.	Лекція Практична робота	2 2
14.	Тема 14. Захисні епоксикомпозитні покриття з підвищеними експлуатаційними характеристиками. Практична робота 10. Епоксикомпозитні матеріали і покриття на їх основі з підвищеними експлуатаційними характеристиками.	Лекція Практична робота	2 2
15.	Тема 14. Захисні епоксикомпозитні покриття з підвищеними експлуатаційними характеристиками. Практична робота 11. Дослідження адгезійних і фізико-механічних властивостей епоксидних нанокомпозитів, що наповнені вуглецевими нанотрубками	Лекція Практична робота	2 2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення параметрів і ступеню їх впливу на якість та працездатність покриттів, що отримано методами: електродугування;	10
2	газополуменевим;	10
3	гальванічним;	10
4	вакуумного осадження;	10
5	поверхневого пластичного деформування;	10
6	лазерного оброблення;	10
7	електроіскровим;	10
8	плазмовим та іонно-плазмовим;	10
9	хімічного та механічного нанесення.	10
	Разом	90

9. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання

1. Поточний контроль знань на практичних заняттях.
2. Захист реферату за темою самостійної роботи.
3. Опитування при складанні іспиту.

Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2						35	100	
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	СР1	ПР6	ПР7	ПР8	ПР9	ПР10	ПР11			СР2
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика курсу

Подаються конкретні вимоги, які викладач формує до студента при вивченні навчальної дисципліни, засади академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, інші поважні причини) складання модулів за додатковим графіком або оформленим індивідуальним планом.